Leśna Kapliczka.

Oddział partyzancki AK Mieczysława Tarchalskiego „Marcina” powstał w połowie 1943 roku. Historia oddziału i jego dowódcy jest na tyle znana , że nie będę jej tu przypominał .

Warto przybliżyć historię głównej bazy oddziału – Obozowiska na Pękowcu. Historię , która dzięki Lasom Państwowym jest kultywowana a pozostałości obozu otoczone są do dnia dzisiejszego opieką.

Już od samego początku ,powstania oddziału , problemem było zakwaterowanie . Oddział kwaterował w szałasach , wioskach , dworach , a także w specjalnie przystosowanych do tego obozowiskach leśnych

Wspomnianych wyżej obozowisk było wiele . Było to głównie spowodowane względami bezpieczeństwa ,gdyż oddział co kilka dni musiał przenosić się w inne okolice.

Myślę , że warto tu wspomnieć kilka głównych obozowisk :

-„w lesie kurzelowskim” – pierwsze obozowisko (miejsce kwaterowania także później) koło gajówki Dąbrowy, Placówka Kurzelów.

- Krogulec, Placówka Oleszno.

- Gajówka Marianów – pomiędzy Aleksandrowem, a Seceminem u gajowego Macieja Kowalskiego „Wrona” (stąd obozowisko nazywane „u Wrony).

- Czarny Las – na południowy-wschód od Szczekocin,

„pod Gródkiem” – obozowisko na terenie Placówki Irządze pomiędzy wsią Gródek, a Pilicą.
- „na Szyszkach” – obozowisko na terenie Placówki Irządze.
- Foltyny – obozowisko na terenie Placówki Irządze.

Kwatery w wioskach zajmowane przez dłuższy czas:
-Zagórze koło miejscowości Tarnawa Góra (Placówka Moskorzew),
-Zagórcze (Zagórze) – wioska pomiędzy Krzepinem i Krasowem (Placówka Radków).

W grudniu 1943 oddział kwaterował koło wsi Pękowiec na terenie Placówki Chrząstów. Właśnie to obozowisko zostało wybrane jako główne obozowisko oddziału.

Na miejsce warownego obozu wybrano duży kompleks leśny między Kurzelowem, a wsią Pękowiec. Na suchym, piaszczystym wzgórzu porośniętym młodym, gęstym lasem zaplanowano wybudowanie bunkrów.

Około 8 maja 1944r. z oddziału wydzielono grupę ok. 30 partyzantów, którzy mieli prowadzić prace pod nadzorem dwóch oficerów: por. Eugeniusza Smarzyńskiego „Malinowski” i ppor. Michał Michalski „Skała” (w pracach brali też udział w większości żołnierze z II plutonu którym dowodził). Oddział uzbrojony w 2 rkm, 2 pistolety maszynowe oraz karabiny samodzielnie ubezpieczał teren bazy wystawiając ubezpieczenia, które nie dopuszczały w okolicę osób postronnych. Także leśnicy którzy dowozili budulec nie przyjeżdżali do samego obozowiska, ale pozostawiali materiały w pewnym oddaleniu. Na miejsce prac donosili go sami partyzanci. Majstrem budowy został sierż. Mieczysław Mazurkiewicz „Smok” pod którego nadzorem budowano 4 bunkry mieszkalne oraz bunkier przeznaczony na magazyn.

Cztery pierwsze bunkry usytuowane były jak na zamieszczonym planie. Miały wymiary 4 na 4 metry i były częściowo wkopane w ziemię (po obsypaniu wystających części wyglądały jak leśne pagórki). Trzy z nich miały charakter mieszkalny i znajdowały się tam: piętrowe prycze, stolik, ławka i piecyk żeliwny. W czwartym bunkrze nie było wyposażenia bowiem przeznaczony był on na miejsce szkoleń (mógł pomieścić ok. 30 żołnierzy) lub wydawania posiłku w czasie niepogody. Bunkier ten mógł także być wykorzystywany jako podręczny magazyn.

Okna we wszystkich bunkrach wychodziły na zewnątrz całego placu i były tak skonstruowane aby, w razie potrzeby, można było prowadzić z nich ogień do atakującego wroga.

Piąty bunkier miał charakter tajny i przeznaczony był na magazyn broni, amunicji i innych materiałów wojskowych. Znajdował się on około 200 metrów od pozostałych. Jego podłoga umieszczona była ok. 3 metry pod poziomem gruntu. Miał wymiary 4x4 metry, ale dodatkowo miał przedsionek o wymiarach 1x1 metr zakończony u góry skrzynią wypełnioną ziemią w której wsadzone było drzewko. Całość była dokładnie zamaskowana. Aby dostać się do tego bunkra, trzeba było wiedzieć, które drzewko należało unieść w górę, a z nim skrzynię, wtedy odkrywał się pionowy właz do przedsionka, do którego wchodziło się po drabinie. Do

głównego pomieszczenia oddzielały go drzwi zamykane na kłódkę. Bunkier ten musiał być co najmniej raz w tygodniu wietrzony, a broń czyszczona i oliwiona.

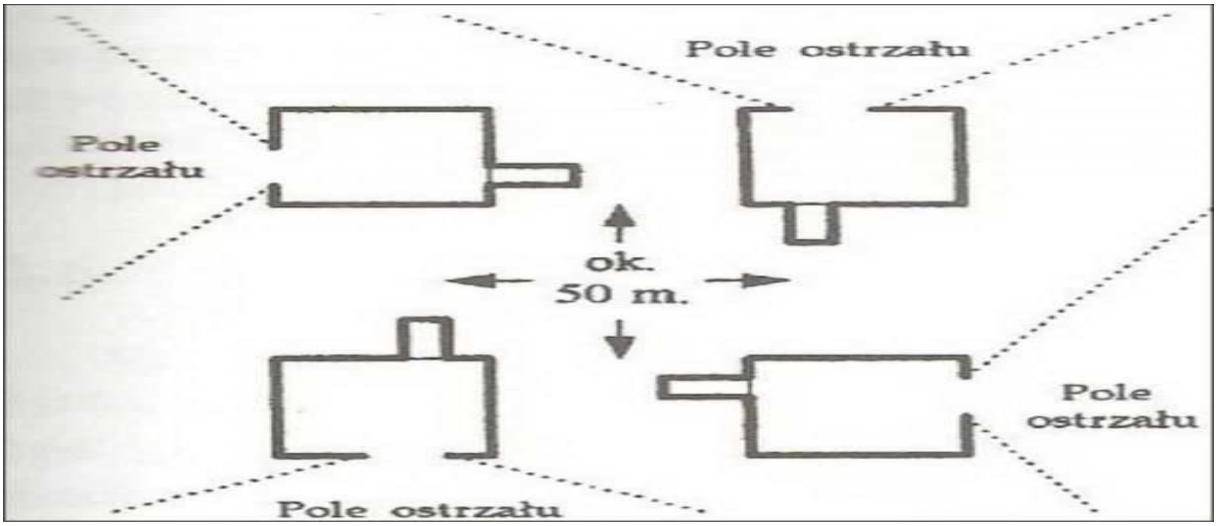

Bunkry na Pękowcu nigdy nie musiały być wykorzystywane do celów obronnych, ale późną jesienią i zimą 1944/45r. stanowiły oparcie dla przebywających w lesie żołnierzy AK. W tych właśnie bunkrach gościł także, w styczniu 1945r., Komendant Główny AK gen. Leopold Okulicki „Niedźwiadek”.

Po zakończeniu działań wojennych , bunkry zostały wysadzone . Do dziś zachowały się wyraźne ślady , zagłębienia w ziemi. Dojście , dojazd do bunkrów – ziemianek , jest oznaczone strzałkami.

W 1995 roku w pobliżu obozu postawiono pamiątkowy kamień , odbyła się uroczystość odsłonięcia. Kamień odsłoniła Maria Tarchalska , córka dowódcy oddziału Majora Mieczysława Tarchalskiego ps.”Marcin”.

Jednym z Partyzantów , którzy brali udział w budowie obozu był Pan Jan Miedziejewski ps.”Łazik” - jeden z ulubionych Partyzantów Komendanta „Marcina”..Uczestniczył , on również jako obstawa/ochrona podczas wizyty Generała Leopolda Okulickiego.

Już po zakończeniu działań wojennych Pan Jan był wspaniałym świadkiem tamtych dni a także opiekunem tego i wielu innych Miejsc Pamięci Narodowej.

Niestety zmarł w dniu 28.07.2011 roku , w wieku 89 lat.

Pięknym i trwałym śladem , który ten wspaniały człowiek pozostawił po sobie właśnie na Pękowcu , jest kapliczka na jednym z drzew.

Niestety niedawno , „ktoś” – zły człowiek zdewastował tą pamiątkę , w sumie nie wiadomo w jakim celu !?

Stowarzyszenie „Pękowiec” , które mam zaszczyt reprezentować , zwróciło się z prośbą o pomoc do Pana Artura Ratusznika – Nadleśniczego Nadleśnictwa Włoszczowa.

Ze środków Stowarzyszenia , zakupiono obrazek do kapliczki , który dzięki wspaniałej działalności Pana Nadleśniczego znalazł się w odnowionej kapliczce.

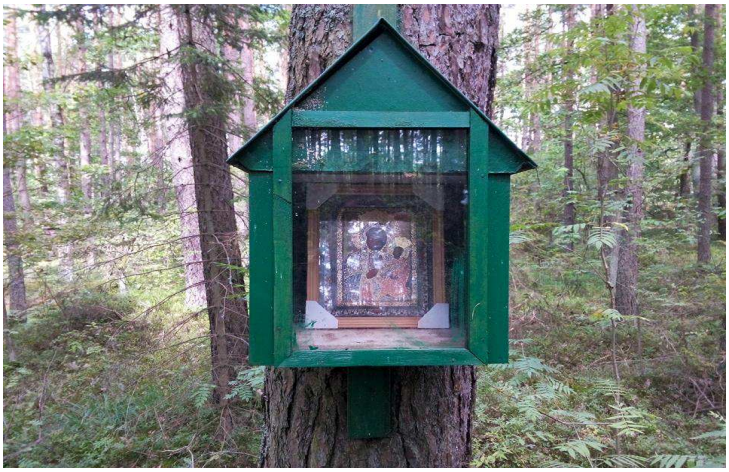

Wyrazy uznania dla Pana Artura Ratusznika – Nadleśniczego Nadleśnictwa Włoszczowa oraz Pana Krzysztofa Tobiasza – Leśniczego z Leśnictwa Pękowiec

Warto dbać o historię , nie tylko globalną , ale też i lokalną.

Jacek Nestor

Stowarzyszenie „Pekowiec”
im.Mjr.inż.Mieczysława Tarchalskiego ps „Marcin”
ul.Złotowska 1/6
71-793 Szczecin
Tel: 48 697 230-868

Mail:pekowiec@post.pl
WWW: http://www.pekowiec.com.pl/

Żródła :

- Lis J., Kopczyński W., Niedbał J.: Kryptonimy „Hetman” i „Chrobry” Armii Krajowej,
- http://www.akokregkielce.pl/
- własne materiały Stowarzyszenia „Pękowiec”